

Als Philip zijn vrouw bezoekt in de psychiatrische inrichting om te achterhalen waarom ze hem wilde doden, zwijgt ze. Kan hij zelf de waarheid ontdekken?

Verloren

Clarice Janzen

Literaire thriller

Clarice Janzen

VERLOREN

Literaire thriller

PROLOOG

HET IS STIL IN HUIS, ONGEWOON STIL. IK BEN NET THUISGEKomen en tref Lotte nergens aan. Ik roep haar een paar keer, maar er komt geen antwoord. Langzaam loop ik de trap op naar de bovenverdieping. En terwijl ik via de overloop in de richting van de badkamer ga, zie ik vanuit mijn ooghoeken dat de deur van de tot kinderkamer gebombardeerde ruimte wijd openstaat.

‘Lotte!’ roep ik.

Weer geen antwoord.

Langzaam loop ik naar de geopende deur. De kamer is nu al gedurende drie jaar verboden terrein voor mij. Nooit heb ik er meer een voet binnen gezet. Het maakt me niet uit, het hoort inmiddels bij de ongeschreven regels van het huis. Regels die door Lotte zijn opgesteld.

Maar nu de deur van de kinderkamer wijd open staat

en ik er vrijwel zeker van ben dat Lotte niet thuis is, kan ik mijn nieuwsgierigheid niet meer bedwingen. In de verte schemeren de contouren van een ledikantje; er gaat een schok door me heen. Ik loop verder en zie gordijnen met olifantjes en clowntjes. Maar de grootste verbijstering maakt zich van me meester als ik de kamer binnentreed. Ik sta stil en houd mijn adem in. Geïmponeerd door alles wat ik zie, kijk ik ademloos naar de kinderkamer die Lotte heeft ingericht. De kamer is rondom behangen met in kleur uitgebeelde sprookjes. Langs één wand bevindt zich een rij van wel dertig poppen, beren en andere knuffels. Tegen de andere wand staan een schoolbordje met krijtjes, een wisser en een schooltafeltje. De lamp in het midden van de kamer is van rode stof met pluimpjes en kwastjes. Bij het raam staat een tv'tje met daarnaast een stapel dvd's met kinderfilms. Er liggen meisjesboeken en stripboeken. In de kast videospelletjes, en naast de kast staan behalve een strijkplankje met een strijkboutje ook een klein ouderwets hobbelpaard en, geheel uit de toon vallend in deze meisjeskamer, een honkbalknuppel.

Het is alsof het kind dat in deze kamer leeft straks binnenhuppelt en kan gaan doen wat het wil: slapen, met poppen spelen, tekenen, kleien. Zo compleet is de kamer ingericht.

Terwijl ik daar midden in de kamer sta en mijn blik telkens andere details registreert, hoor ik een geluid achter me dat verraadt dat er iemand binnenkomt. Ik draai me om en weet even niet wie of wat ik zie. In de deuropening staat de ultieme reden om alle nobele voornemens van een man in

één klap van tafel te vege. Lotte. Ze draagt haar rode jurkje waarmee ze me een jaar geleden ook heeft verleid. Dezelfde opengewerkte zwarte pumps als een jaar geleden. Het lange haar los, lipstick, gelakte nagels en een zoet parfum. Ik herken haar bijna niet meer, zo anders ziet ze er nu uit. Heel anders dan de afgelopen maanden. De Lotte nog van vóór... van vóór die verschrikkelijke gebeurtenis.

Zo blijf ik staan en probeer in te schatten wat er met haar gebeurd is en wat ze van plan is. Ze is zo aantrekkelijk, zo verleidelijk. Ja, ik meen toch te zien dat ze verleidelijk naar mij kijkt. Langzaam wandelt ze op me af, ze kijkt me nu koel en zakelijk aan.

‘Lotte’, zeg ik zacht. Het is alles wat ik zeg.

‘Draai je om’, fluistert ze.

Wat gaat ze doen? Wat is ze van plan? Ik voel dat mijn hart sneller gaat kloppen, dat ik opgewonden raak, opgewonden van haar stem, haar aanraking. Ik draai me om en kijk naar het raam. Het is onwerkelijk om hier in deze kamer te staan, deze ongewone kamer in deze ongewone situatie. Ik wil iets zeggen, ik wil iets roepen. Wat gaat er komen?

En op hetzelfde moment is daar, als uit het niets, die hevige, doffe, alles verpletterende pijn in mijn achterhoofd.

Daarna glijd ik de duisternis in, de duisternis waar het leven ophoudt en alles uitgewist is. De duisternis die eeuwig zou kunnen zijn.

1

HET GEBONK VAN HET WEGDEK DRINGT RITMISCH DOOR tot in mijn hersens, als in een trein op weg naar een onbekend station. De kliniek is nu niet ver meer. Hooguit een kilometer of vijf. Nog zes, zeven minuten. Meer niet. Ik werp een blik opzij en kijk naar de voorbijschietende bomen langs de weg. Zo nu en dan staat er een afvalcontainer tussen, wachtend op de vuilnisploeg die hem zal legen. Intussen denk ik aan haar, aan Lotte. En hoe vreemd het nu is dat ik naar haar toe ga. Hoe bizar dat Lotte, mijn eigen vrouw, na een poging tot doodslag ontoerekeningsvatbaar is verklaard en nu in die kliniek vastzit.

Mijn hele familie was altijd dol op Lotte. Mijn broer Anton had eigenlijk met haar willen trouwen, bekende hij me ooit. Ze was mooi vanbinnen én vanbuiten. Lotte was een

vrouw met ongekeerde humor. ‘Lijkt me lachen met haar’, zei hij. ‘Hoe is ze in bed? Kun je dan ook lachen?’

‘Gaaf je niks aan’, antwoordde ik.

Al vanaf het begin van de oprijlaan zie ik de bakstenen van de kliniek door het gebladerte heen schemeren. Uiterlijk ben ik vastberaden, een man van de wereld in zijn fraaie bolide maar innerlijk tril ik als een amateur-toneelspeler die voor de allereerste keer het podium opgaat en zich nu, staande achter de coulissen, afvraagt waar hij in ’s hemelsnaam aan is begonnen. Hij schuift het doek iets opzij en ziet een zaal vol ongeduldig wachtende mensen.

Gisteren heb ik gebeld met de behandelcoördinator die doorgaans in zijn onmetelijke wijsheid moet vaststellen of bezoek mogelijk is. Hans Wertembach heet hij. ‘Zeg maar Hans’, zei hij meteen door de telefoon. Hij besloot me tijdens het hele bezoek te begeleiden. ‘We weten immers niet hoe ze zal reageren’, gaf hij als reden, alsof er een mogelijkheid was dat Lotte me ter plekke zou verscheuren. Het riep verzet in me op, verzet tegen zijn lamledige voorstel. Toch stemde ik ermee in. In het kort gaf hij me nogmaals de regels die ik eerder al uitgebreid in de brochure had aangetroffen, maar zulke overheidsdienaars doen nou eenmaal hun werk. Ik hoorde hem zwijgend aan: niet langer dan een halfuur, vooraf legitimeren, geen drugs, drank, geneesmiddelen, gevaarlijke voorwerpen, wapens of pornografie. Ik schoot onwillekeurig in de lach. Pornografie? Maar tegelijkertijd begreep ik het wel. Mannen zonder vrouwen, vrouwen zonder mannen.

‘Het komt goed uit dat u morgen komt,’ zei Wertembach door de telefoon, ‘want haar behandelend arts wil graag met u spreken. Vooral over de periode voor de...’ Hij aarzelde.

‘Voor de aanslag, bedoelt u?’

‘Ja, voor de aanslag. Gewoon wat meer achtergrondinformatie. Daar kunnen we in de behandeling van uw vrouw mee verder. En misschien is het voor u ook fijn om erover te praten.’

Hij zweeg.

Ik knikte en realiseerde me tegelijkertijd dat hij dat niet kon zien.

‘Vindt u dat goed, meneer Meijerdaal?’

‘Ja, dat is goed.’

We spraken een tijd af en ik verbrak de verbinding. Toen pas werd ik zenuwachtig.

Ik minder vaart. Ik sper mijn ogen open en bedenk me dat het wellicht mijn schuld is dat Lotte nu hier is opgenomen. Hoe graag ik ook zou willen dat ik er zelf niets mee te maken had. Ik voel spijt. Tegelijkertijd veracht ik Lotte om wat ze gedaan heeft. Het is die tegenstrijdigheid die me soms verlamt.

Ik parkeer mijn wagen naast twee andere auto’s. Op de grote parkeerplaats staan slechts enkele auto’s geparkeerd. Auto’s van het personeel? Waarom zijn er niet meer bezoekers? Waarschijnlijk wil niemand op bezoek bij deze outcasts, deze paria’s. Maar is dat eigenlijk wel zo? Hoe kom ik daarbij? Ik weet niet precies wat ik moet denken of vinden.

Soms denk ik dat ik alleen nog maar lijfelijk aanwezig ben op aarde, innerlijk niet. Innerlijk zweef ik elders, in de kosmos, door de eeuwigheid heen die zich achter de sterren bevindt, in een heelal dat zich uitstrekt tot het allemaal verdwijnt in zwarte gaten. Die gedachte speelt me door het hoofd terwijl ik roerloos achter het stuur blijf zitten, hoewel ik de motor uitgeschakeld heb. Ik kijk naar de bladeren van de bomen die de parkeerplaats omringen en zie de lachende ogen van Lotte, haar zachte huid, haar neus, haar jukbeenderen. Ik zie het als in een foto die is genomen met een macrolens. Het is zo dichtbij dat het lijkt of ik haar vel kan kussen, haar jonge gezicht zoals het was naast me, in bed, toen we elkaar nog maar net kenden, haar fraaie lippen en haar oorlellen. Ze draait het hoofd en vraagt me iets; haar ogen lijken licht te geven.

Er klinkt onverwacht een stem: ‘Ga je nu alles aan haar vertellen? Weet je dat zeker?’ Maar in werkelijkheid roept iemand: ‘Wilt u die wagen daar parkeren?’ Ik kijk naar rechts en zie een vrouw, vermoedelijk een medewerker van de kliniek. Ze wijst naar een plaats bij het hek. Ik start de auto en rijd naar de mij aangewezen plek. Lottes gezicht is inmiddels vervaagd.

2

VANAF HET EERSTE MOMENT DAT IK HAAR ZAG HIELD IK VAN Lotte. Ik zie haar in mijn herinnering staan, tussen al die andere journalisten bij de ingang van het conferentieoord waar ik de internationale conferentie bezocht over avant-gardekunst in Parijs tijdens het interbellum. Het deftige gebouw oogde als een te fors uitgevallen classicistisch paleis met absurd hoge, brede gangen en hoogpolig tapijt tot in de toiletten, waar de geuren van parfum, poeder en mint zich mengden. Bij de entree stonden meisjes in ultrakorte rokjes en diep uitgesneden décolletés boekjes uit te delen, alsof zij de toegestroomde bezoekers alsnog moesten overtuigen om binnen te komen. In het haar droegen ze grote zwarte strikken met rode stippen. Wie onwetend en argeloos binnentrad, zou nooit op de gedachte komen dat hier een bijeenkomst over avant-gardekunst werd

gehouden. Of misschien juist wel. In de grote zaal hing de nerveuze sfeer van een verwachtingsvol publiek. Toen ik op de zesde rij had ingevoegd en achteroverleunde – schijnbaar loom maar alert tot in al mijn poriën – opende ik de brochure en bladerde naar een overzicht van de sprekers. En toen ik uit het boekje opkeek, zag ik haar weer gaan, te midden van andere journalisten, met wie ze meeliep naar de gereserveerde perstribune. Een fascinerende jonge vrouw in een lichtblauw mantelpakje, met hoog opgestoken rossig haar.

In de pauze besloot ik haar te traceren. Ik liep door de foyer, negeerde de koffie en de taartjes, maar klampte een medewerker aan met de vraag waar de persruimte was. Hij wees achter zich. Meer hoefde hij niet te doen, want daar tegen een groene wand aangeleund stond Lotte, achteloos, een pen en blocnote in een tas stoppend. Een engel, een godin.

Ze had kennelijk net iemand geïnterviewd. En nadat ze haar tas had gesloten en haar beide handen langs het haar liet glijden om te voelen of het nog op de juiste manier was opgestoken, keek ze naar mij. Er ging een golf van energie door mijn borstkas, een gevoel dat ik al kende sinds het mooiste meisje van de klas me even had aangekeken, achteloos, onbedoeld geïnteresseerd. Lottes kleur ogen hield het midden tussen blauw en groen. Haar blik deed me denken aan de steelse, tijdloze oogopslag van de zogende vrouw op het schilderij *Het Onweer* van Giorgione. Daarin had de kunstenaar de schoonheid van een vrouw weten te verstillen. Letterlijk. En zo was ook Lotte: verstilde schoonheid.

Dezelfde dag nog maakten we kennis met elkaar, toen we met een groepje journalisten en zo'n twintig conferentiegangers in een typisch Parijs' café in de Rue Daguerre verzeild waren geraakt. Een bont internationaal gezelschap. We praatten en lachten en dronken Pernod en wijn. Ik raakte enigszins beneveld, waarschijnlijk omdat ik nog niets gegeten had, maar het was een prettige beneveling. Lotte was de sfinx in het middelpunt van de belangstelling.

'Hoe vond u de lezingen?' vroeg een Duitse kunsthistoricus, terwijl hij aan een glas bier nipte. Hij keek me ernstig aan.

'Inspirerend, en u?' antwoordde ik beleefdheidshalve. De Duitser begon aan een lang verhaal waaruit moest blijken hoezeer de conferentie zijn bewondering en waardering had gewekt, maar ik kon het niet nalaten om tussendoor te luisteren naar wat Lotte Meising tegen de andere mannen in het gezelschap zei. Toen iemand van hen had gemeld dat hij de volgende dag zou doorreizen naar Nice, waar hij zijn intrek zou nemen in hotel Negresco, gaf ze als antwoord: 'Oooh, het Negresco in Nice, daar heb ik eens héérlijk gemasturbeerd!' Er steeg een loeiend gelach op uit het gezelschap. Haar bekentenis had een troostende uitwerking op me. Ik keek naar haar amandelvormige ogen en wist dat Lotte Meising mij kon troosten, misschien wel tot aan de dood.

'Sommigen kijken er misschien wat vreemd tegenaan, maar bij ons in Duitsland wordt het altijd zo gedaan', zei de Duitser toen hij de pointe van zijn verhaal bereikt had.

Ik knikte. ‘Heel goed, daar kunnen we nog wat van leren’, antwoordde ik, zonder te weten wat hij precies gezegd had. Ik gokte dat het goed was. Hij zond me een tevreden glimlach.

Er werd nog eens ingeschonken en het gezelschap werd steeds luidruchtiger. Nadat ik naar het toilet was geweest, ging ik naast haar zitten en wachtte tot ze mijn kant uit keek. Toen het zover was, vroeg ik: ‘Vertel eens, wat schrijft u als journaliste over deze conferentie?’ Het was te doorzichtig, maar het maakte me niet uit.

Ze keek me aan en glimlachte. ‘Als ik het juist heb, bent u ook Nederlander’, stelde ze vast. Het verbaasde me. Nee, ik had niet verwacht dat ze Engels of Amerikaans was. Eerder Duits, Pools of Deens. Of misschien Italiaans. Lotte was moeilijk te plaatsen.

Verrast door het vloeiende Nederlands dat ze sprak, begon ik te lachen.

‘Ik had het kunnen weten’, zei ik. Het sloeg nergens op, maar het was een mooie zin: Ik had het kunnen weten. Ze hief beide handen op en trok haar mond in een plooi.

‘Zullen we elkaar tatoeëren?’ ging ze verder. Het duurde enkele seconden voordat ik me realiseerde wat ze bedoelde. Uiteraard mocht ze me tutoyeren.

‘Waarom bezocht jij de conferentie eigenlijk?’ ging ze verder. Ze sloeg de informele toon aan die veel jonge vrouwen eigen was. Een zelfverzekerde toon die elke plichtpleging en beleefdheid als overbodige ballast terzijde schoof.

‘Ik ben kunsthistoricus en geef les aan de universiteit en op enkele hogescholen.’

Terwijl ik het vertelde, realiseerde ik me dat ik vermoedelijk voldeed aan het prototype van de kunsthistoricus. Mijn enigszins warrige, wat te lange haar, mijn bril, mijn studentikoze jasje, de ouderwetse terlenkabroek en mijn gaatjesschoenen. Een sufferd eerste klas, zou je kunnen zeggen. Iemand voor wie kunst op de eerste plaats stond. Daarna weer kunst en vervolgens wéér kunst. Dan een hele tijd niets en vervolgens zaken als reizen, lekker eten, lezen en theaterbezoek. Geen tennis, voetbal of racen. Geen sportieve bezigheden als bergbeklimmen of survivallen. Niets van dat alles. Ik was in alles het tegenovergestelde van de stoere macho, het type dat vrouwen doorgaans zo aantrok. Misschien zag Lotte me ook wel zo. Ze glimlachte en was even stil. Mooi stil. Zoals Mona Lisa mooi stil was. En Brigitte Bardot op een bepaalde zwart-witfoto begin jaren zestig. Een dromerige, uit marmer gehouwen stilte.

‘Wat is je specialiteit?’ vroeg ze.

‘Architectuur en beeldhouwkunst’, antwoordde ik.

Ze knikte. ‘Je hebt zeker geen zin om daar nu over te praten?’ zei ze. ‘Ik in ieder geval ook niet.’

Ik lachte. Zelden had iemand zo onomwonden gezegd wat ze dacht en voelde. Het was ontwapenend en het intrigeerde me. We keken elkaar even zwijgend aan. Op de achtergrond zong Juliette Greco *Parlez-moi d’amour*.

‘Ze hebben hier een tamelijk belegen muzieksmaak’, constateerde Lotte.

Ik beaamde het en voelde dat de tijd nu rijp was geworden om haar voor te stellen ergens wat te gaan eten. Wie

weet ging ze daarop in, hield ze niet van macho's en zou ze me best wel willen leren kennen. Dat was heel goed mogelijk. Ik nam een slok wijn en zei: 'Ik heb trek en jij natuurlijk ook, neem ik aan. Wat zou je ervan vinden als we ergens wat gaan eten?'

Ze wilde antwoorden, maar haar blik werd van het ene op het andere moment getrokken door iets of iemand bij de deur. Vanuit een groepje mensen dat daar stond, maakte zich een donkerharige man los die met een veel te stralende lach op ons kwam aflopen.

'Schat!' riep hij met uitgestrekte armen.

Lotte stond op en omhelsde hem; de man drukte haar een kus op de mond. Hij was regelrecht uit de hel op aarde gekomen: de duivel zelf.

'Zo, zit het erop?' sprak de duivel.

'Ja, het was een interessant gebeuren', zei ze. Ze wees naar mij. 'Mag ik je even voorstellen aan...? Verhip, ik weet je naam niet eens.'

'Philip Meijerdaal', zei ik terwijl ik langzaam overeind kwam en mijn uiterste best deed om zo aimabel mogelijk te glimlachen. Ik dacht terug aan een periode in mijn middelbareschooltijd waarin ik me precies hetzelfde had gevoeld. Mijn beste vriend en klasgenoot Wouter had verkering met het mooiste meisje van de school en wekte daarmee de jaloezie van ongeveer alle jongens. Op een dag zag hij er geen gat meer in. Voor zijn gevoel claimde ze hem te veel; hij kon niet meer vrij ademen. Met enige spijt maar ook met doorzettingsvermogen zette hij haar aan de kant. Omdat ik zijn beste vriend was, kwam het meisje bij mij uithuilen. Ze

vroeg voortdurend met betraande ogen wat er aan de hand was en waarom hij zo naar tegen haar gedaan had, alsof ik in staat was om in zijn binnenste te kijken. Ze vroeg zich vertwijfeld af wat ze moest doen om hem in godsnaam weer belangstelling voor haar te laten krijgen. Ik speelde de perfecte hulpverlener en hield oog voor haar gevoelens, maar in gedachten had ik haar al in mijn armen genomen en haar getroost met de woorden: Ach, laat hem toch gaan, hij is je niet waard, ik zal me over je ontfermen.

Het zou een kwestie van tijd zijn. Maar ze maakte geen enkele aanstalten en ook ik ondernam geen actie. Ik had nog geen enkele ervaring met meisjes en wist niet hoe je zoiets kon aanpakken. Mensen die ongetraind meteen de juiste dingen doen, zijn gelukkige gokkers. Ik behoorde niet tot die groep.

Ik hielp haar en wees haar op zijn goede kanten. ‘Je moet gewoon naar hem toe gaan en zeggen dat je van hem houdt’, zei ik. ‘En hem minder claimen. Laat hem een beetje vrij.’ Ze deed het, maar het haalde niets meer uit. Halsstarrig bleef hij haar de deur wijzen. Ze viel uiteindelijk ten prooi aan een machoachtige bruut uit de zesde klas. Mijn kans op een date met haar was verkeken.

Nu in Parijs werd ik voor mijn gevoel geconfronteerd met eenzelfde soort situatie. Innerlijk voelde ik de drang om te roepen: Sodemieter op, nitwit. Jij bent haar niet waard, met je nepglimlach en je te vriendelijke begroeting. Ze is veel te goed voor jou.

Ik deed het natuurlijk niet en moest als straf zijn te stevige handdruk ondergaan.